កំណត់អ្នកបកប្រែ

គោលបំណងធំនៃកិច្ចការបកប្រែសំរួលនេះ នឹងបានសំរេចដូចប្រាថ្នា ប្រសិនបើការបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយសៀវភៅរបស់លោកសាស្ត្រាចារ្យ ជីន សាប "ពីរបបផ្តាច់ការទៅប្រជាធិបតេយ្យ"ជាភាសាខ្មែរ អាចជួយជំរុញលើកទឹកចិត្ត អោយមានការត្រិះរិះពិចារណាអោយបានម៉ឺងម៉ាត់អំពីផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងសកម្មភាពអហិង្សា ដែលអាចជួយទាញប្រទេសណាមួយអោយចេញផុតពីភាពក្រីក្រតោកយ៉ាក និងការចុះញ៉ម ។

ការវែកញែកប្រកែកគ្នាថា ប្រទេសណាមួយមានដំណើរការទៅមុខ ឬ ថយក្រោយប្រហែលជាពុំសូវសំខាន់ទេ ។ ការពិតនោះគឺប្រជាពលរដ្ឋប្រទេសក្រីក្រត្រូវឆ្លងកាត់ការឈឺចាប់ដែលមិនចាំបាច់ ។ ការរងទុក្ខវេទនាដែលប្រជាពលរដ្ឋបានទ្រាំទ្រ គួរតែជាការកន្ត្រាក់ដាស់ស្មារតីអោយភ្ញាក់រលឹក សំរាប់ប្រទេសក្រីក្រទាំងឡាយ ។ ព្រឹត្តិការណ៍នានាដែលមានកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសក្រីក្រ ហាក់ដូចជាពុំមានលក្ខណៈគោរព យោគយល់ ឬអាណិតអាសូរដល់ប្រជាពលរដ្ឋឡើយ ។

ប្រវត្តិសាស្ត្រប្រទេសក្រីក្រខ្លះពោរពេញទៅដោយ "បដិវត្តន៍" ដែលទទួលបរាជ័យ ។ សាច់រឿងដដែលៗចេះតែកើតមានឡើង មានតែតួឯកទេដែលផ្លាស់ប្តូរ ។ មតិរិះគន់ខ្លះអាចចាត់ទុកពួកអ្នកដឹកនាំទាំងនោះ ថាជាអភិជនមួយក្រុមដែលរវល់តែដណ្តើមគ្នាកាច់ចង្កូតកប៉ាល់ទីតាក់និច (Titanic) ។ ពួកគេមានចិត្តរីករាយនៅពេលឃើញពួកមេដឹកនាំចាស់រលត់រលាយ ហើយគេខិតខំធ្វើបែបណា ដើម្បីកុំអោយគូប្រជែងរបស់គេមានឱកាសក្លាយទៅជាអ្នកទទួលអំណាចបន្តនៅថ្ងៃមុខ ។ អ្នកទាំងនេះហាក់ដូចជារវល់ខ្លាំងណាស់ក្នុងការធ្វើយ៉ាងណា អោយគេបាននៅកាន់អំណាចយូរអង្វែងជាជាងធ្វើ អ្វីដើម្បីរំដោះប្រជាពលរដ្ឋអោយគេចផុតពីភាពក្រីក្រតោកយ៉ាក ទុក្ខវេទនា ហើយនិងពីការដឹកនាំដែលខ្វះប្រសិទ្ធភាព ។

គេអាចប្រៀបធៀបប្រជាពលរដ្ឋទៅកង្កែបក្នុងឆ្នាំងទឹកត្រជាក់ ដែលគេកំពុងតែបង្កាត់ភ្លើងដាំពីក្រោម ។ កង្កែបនេះប្រហែលជាកំពុងតែសំរបសំរួលខ្លួនទៅតាមកំដៅទឹក ដែលចេះតែកើនឡើងបន្តិចម្តងៗ ។ ទីបំផុត ការសំរបសំរួលដើម្បីរស់នេះនឹងធ្វើកង្កែបឆ្អិនស្លាប់ រើខ្លួនលោតចេញពីទឹកពុះពុំរួច ទោះបីជាពេលនោះ គេចង់រស់បែបណាក៏ដោយ ។ ប្រសិនបើគេត្រូវការឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងសំរាប់គ្រោះថ្នាក់នេះ គេពុំចាំបាច់សំឡឹងមើលឯណាវែងឆ្ងាយហួសពីប្រទេសចំប៉ាទេ ។ ប៉ុន្តែគេប្រហែលជាមើលពុំឃើញទេ ព្រោះប្រទេសចំប៉ាបានរលាយបាត់រូបរាងរួចយូរណាស់ទៅហើយ ។

ប្រហែលជាពេលវេលាដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវធ្វើការរំដោះខ្លួនឯង ឈប់ពឹងផ្អែកលើអ្នកឯទៀតបានមកដល់ហើយ ។ ដូចដែលលោកសាស្ត្រាចារ្យ ជីន សាប បានស្រង់យកសំដីទៅដាក់ក្នុងសៀវភៅនេះថា "សេរីភាពមិនមែនបានដោយសេរីងាយស្រួល" ។ លោកបានស្នើជាទូទៅថា "ប្រជាពលរដ្ឋនឹងត្រូវតែរៀនអំពីរបៀបឆក់យកសេរីភាពនេះ ដោយខ្លួនឯង" (ទំព័រទី ១០៣) ។

គេឃើញមានកត្តាលើកទឹកចិត្ត សំរាប់អោយប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រធ្វើយ៉ាងនេះ និងរង្វាន់ជាច្រើនរង់ចាំ ប្រសិនបើប្រជាជាតិនេះមានជោគជ័យ ។ ប្រទេសក្រីក្រខ្លះមានដីធ្លីដែលមានជីវជាតិ ទឹកបឹង ទន្លេពាសពេញ និងចំនួនពលរដ្ឋតិចក្នុងមួយគីឡូម៉ែត្រការ៉េ ។ ទាំងនេះជាធនធានធម្មជាតិ និងកេរ្តិ៍មរតក ដែលរង់ចាំតែការគ្រប់គ្រងដ៏ល្អមួយ ។ អ្នកសេដ្ឋសាស្ត្រដែលមានឯកទេសខាងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ លោកសាស្ត្រចារ្យ ជេវហ្វ្រី សាស់ (Jeffrey Sachs) បានជឿជាក់ថា ប្រទេសក្រីក្រខ្លះមានគុណសម្បត្តិជាច្រើន ដែលអាចធ្វើអោយប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ មានជីវភាពរស់នៅជាមនុស្សក្នុងភាពថ្លៃថ្នូរ ។ ក្នុងផ្នែកអនុវត្តន៏វិញ សៀវភៅនេះបានផ្តល់នូវគំនិតជាច្រើនអំពីរបៀបតស៊ូយកសេរីភាព ដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវការយ៉ាងខ្លាំងក្លា ដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចការទាំងឡាយ ដែលមានឥទ្ធិពលទៅលើជីវភាពរស់នៅ ជារៀងរាល់ថ្ងៃរបស់គេ និងប្រយោជន៍ជាតិ ។ សៀវភៅនេះអាចជួយធ្វើអោយការអស់សង្ឃឹមក្លាយទៅជាមានសង្ឃឹម និងធ្វើអោយសេចក្តីសង្ឃឹមក្លាយជាការពិត ។

ការផ្សព្វផ្សាយសៀវភៅនេះជាភាសាខ្មែរបានចេញរួច ដោយសារតែមនុស្សមួយចំនួន ។ លោកសាស្ត្រាចារ្យ ជីន សាប បានកត់ត្រាគំនិតជាច្រើនទុកក្នុងសៀវភៅដែលអាចជួយអោយប្រជាពលរដ្ឋពិភពលោកកាន់កាប់វាសនាខ្លួនឯងវិញម្តង ។ លោក អាធ័រ អ៊ីដែលស្តាញ(Arthur Edelstein) នៃសកលវិទ្យាល័យកាលីហ្វ័រញ៉ា នៅ ប៊ឺរគ្លី (Berkeley) បានទាក់ទង ហើយផ្តល់អោយខ្ញុំ នូវឱកាសមួយដែលខ្ញុំពុំអាចបដិសេធបាន ដើម្បីជួយផ្សព្វផ្សាយគំនិត លោក ជីន សាប ជាភាសាខ្មែរ ។ ការបកប្រែជាភាសាខ្មែរនេះបានទទួលផលប្រយោជន៍ជាច្រើន ពីចំណេះអក្សរសាស្ត្រដ៏ជ្រៅជ្រះ របស់ព្រះភិក្ខុមួយអង្គ លោក លី សក្ដា លោក មួង ណារ៉េត និង សហការីខ្ញុំមួយចំនួនទៀត ដែលបានជួយធ្វើការពិនិត្យពាក្យពេចន៍ ឃ្លាឃ្លោងយ៉ាងហ្មត់ចត់ ។ អ្នកជំនួយការខ្ញុំបានទទួលរ៉ាប់រងខាងការវាយអត្ថបទ និងរៀបចំអោយចេញជារូបភាពសៀវភៅ ។ មិត្តភ័ក្ត្រមួយចំនួននៅក្នុងស្រុកនិងបរទេស បានជួយលើកទឹកចិត្ត និងផ្តល់ជាធនធានសំរាប់បោះពុម្ពសៀវភៅនេះ ។ អ្នកជំនួយទាំងនោះ សុទ្ធតែជាអ្នកដែលប្តូរផ្តាច់ទៅលើលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងសិទ្ធិមនុស្សតាមសកម្មភាពអហិង្សា ។ ខ្ញុំសូមអរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះព្រះតេជគុណ និងអស់លោកអ្នកខាងលើទាំងអស់ដែលបានជួយជ្រោមជ្រែងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីអោយសៀវភៅនេះចេញជារូបរាង ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កំហុសទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះ ស្ថិតនៅក្នុងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្ញុំតែម្នាក់ឯងទាំងស្រុង ។

ខ្ញុំសូមចាត់ទុកស្នាដៃបកប្រែនេះជាការថ្លែងអំណរគុណដ៏ស្តួចស្តើងមួយ ចំពោះ ភរិយា និងកូនខ្ញុំទាំងពីរ ដែលបានគាំទ្រគំនិតនិងសកម្មភាពខ្ញុំជានិច្ច ដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ ។

សមាជិកព្រឹទ្ធសភា អ៊ឹង ប៊ុនអាង

អ្នកបកប្រែ

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥

អារម្ភកថា

ខ្ញុំបានចាប់អារម្មណ៍រាប់ឆ្នាំមកហើយ ទៅលើរបៀបធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីបញ្ចៀស និងបំបាត់របបផ្តាច់ការ ។ ខ្ញុំរក្សាទុកអារម្មណ៍នេះ មួយផ្នែកដោយសារជំនឿថា មនុស្សលោកមិនគួរអោយរបបនេះ ជិះជាន់និងបំផ្លិចបំផ្លាញទាល់តែសោះ ។ ជំនឿនេះ កាន់តែមានកំរិតខ្លាំងឡើង តាមការអាននានាអំពីសារៈសំខាន់នៃសេរីភាពរបស់មនុស្ស អំពីលក្ខណៈនៃរបបផ្តាច់ការ (តាំងពីគំនិតលោកអារីស្តូត [Aristotle] ទៅដល់ ការវែកញែកអំពីផ្តាច់ការនិយម) និងប្រវត្តិនៃរបបផ្តាច់ការ (ជាពិសេសស្ថាប័នណាស៊ី [Nazi] និងស្តាលីន [Stalin]) ។

ក្នុងរយៈពេលរាប់ឆ្នាំមកនេះ ខ្ញុំបានមានឱកាសជួបស្គាល់មនុស្ស ដែលបាន រស់ និងរងគ្រោះក្រោមអំណាចណាស៊ី រួមមានទាំងអ្នកដែលរស់ផុតជីវិតពីគុកទៀត ផង ។ នៅក្នុងប្រទេសន័រវ៉េ (Norway) ខ្ញុំបានជួបអ្នកដែលបានប្រឆាំងនឹងរបប ផ្តាច់ការហ្វាស៊ីស ហើយបានរួចជីវិត និងបានឮអំពីអ្នកដែលបាត់បង់ជីវិត ។ ខ្ញុំបាន និយាយជាមួយពួកជ្វីហ (Jews) ដែលបានគេចផុតពីកណ្តាប់ដៃណាស៊ី និងជាមួយ អ្នកដែលបានជួយរំដោះជីវិតអ្នករងគ្រោះទាំងនោះផង ។

គេអាចបានដឹងច្រើនអំពីអំពើឃោរឃៅនៃរបបកុម្មុយនីស្តក្នុងប្រទេសនានា តាមការអានសៀវភៅ ជាងការទាក់ទងដោយផ្ទាល់ ។ ចំពោះខ្ញុំ អំពើឃោរឃៅនៃ របបទាំងនេះហាក់ដូចជាគួរអោយស្តាយ ជាពិសេស ដោយអំពើផ្តាច់ការនេះបានត្រូវ គេអនុវត្តក្នុងរូបភាពជាការរំដោះប្រជាពលរដ្ឋពីការជិះជាន់ និងការកេងប្រវ័ញ្ច ។ ក្នុងប៉ុន្មានទសវត្សចុងក្រោយនេះ តាមរយៈអ្នកធ្វើដំណើរពីប្រទេសផ្តាច់ការ ដូចជា ប៉ាណាម៉ា (Panama) ប៉ូឡូញ (Poland) ឈីលី (Chile) ទីបេ (Tibet) និងភូមា (Burma) យើងបានដឹងថា ភាពពិតជាក់ស្តែងនៃរបបផ្តាច់ការបច្ចុប្បន្ននេះ មានកំរិត

កាន់តែខ្លាំងឡើង ។ ពីអ្នកស្រុកទីបេដែលបានប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការឈ្លានពានរបស់ពួកចិនកុម្មុយនីស្ត និង ពួករុស្ស៊ីដែលបានជោគជ័យទៅលើរដ្ឋប្រហាររបស់ក្រុមជ្រុលនិយមក្នុងខែសីហាឆ្នាំ១៩៩១ ហើយនិងពួកថៃដែលបានរារាំង ដោយសន្តិវិធី មិនអោយរបបយោធាវិលត្រឡប់មកវិញ ខ្ញុំបានរៀនសូត្របន្ថែមអំពីការចេញលក្ខណៈសាហាវសន្ធឹមៗនៃរបបផ្តាច់ការ ។

សមានចិត្តអាណិតអាសូរ និងកំហឹងពុះពោរចំពោះអំពើសាហាវឃោរឃៅជាមួយនិងការស្ងើចសរសើរដល់វីរភាពដ៏នឹងហ្ន នៃបុរសស្ត្រីដ៏ក្លាហានដែលមិនគួរអោយជឿបាន កាន់តែមានកំរិតខ្លាំងឡើង នៅពេលគេធ្វើដំណើរទៅដល់ទីកន្លែងកើតហេតុ ។ គឺជាទីកន្លែងដែលនៅតែមានគ្រោះថ្នាក់ ប៉ុន្តែអ្នកក្លាហានទាំងនោះនៅតែក្រាញតស៊ូតទៅទៀត ។ ទីកន្លែងទាំងនោះមានជាអាទិ៍ ប្រទេសប៉ាណាម៉ា នៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ឈ្មោះ ណូរីអ៊ីហ្គា (Noriega) , ដំបន់វីលនីអ៊ុស (Vilnius) លីធូអានៀ (Lithuania) ក្រោមការជិះជាន់របស់សូវៀត, ទីធ្លាធៀនណាមិន (Tiananmen Square) នៃទីក្រុងប៉េកាំង (Beijing) ដែលគេបានឃើញមហាបាតុកម្មដ៏អស្ចារ្យ ដើម្បីសេរីភាព និងការទៅដល់នៃកងរថក្រោះ ដែលបានបញ្ចប់រាត្រីនោះយ៉ាងឃោរឃៅ, ទីស្នាក់ការក្នុងព្រៃនៃក្រុមប្រជាធិបតេយ្យ នៅម៉ាណ័រផ្លូវ (Manerplaw) ក្នុងតំបន់"រំដោះភូមា" ។

ជួនកាល ខ្ញុំបានទៅដល់ទីកន្លែងដែលអ្នកទាំងនោះបានបូជាជីវិត ដូចជាដងគោមទូរទស្សន៍ និងទីកន្លែងកប់ខ្មោចនៅវិលនីអ៊ុស, សួនសាធារណៈនៅទីក្រុងរីហ្គា (Riga) ជាទីកន្លែងដែលគេបាញ់សំលាប់មនុស្សមួយចំនួន, មណ្ឌលហ្វែរ៉ារ៉ា (Ferrara) នៅផ្នែកខាងជើងប្រទេសអ៊ីតាលី ជាទីកន្លែងដែលពួកហ្វាស៊ីស តំរៀបពួកអ្នកប្រឆាំងជាជួរ មុននឹងបាញ់រះសំលាប់ចោល ហើយនិងទីកប់ខ្មោចដ៏សាមញ្ញមួយ នៅម៉ាណ័រផ្លូវ ដែលពោរពេញទៅដោយសពអ្នកតស៊ូក្មេងៗ ។ ការពិតដ៏អាណោចអាធ័មមួយនោះគឺ របបផ្តាច់ការនីមួយៗតែងតែបន្សល់ទុកនូវការបាត់បង់ជីវិត និងការខូចខាតបែបនេះ ។

ការកង្វល់ និងបទពិសោធន៍ទាំងនោះ បាននាំអោយមានសេចក្តីសង្ឃឹមដ៏មុឹងម៉ាត់ថា ការបញ្ចៀសរបបផ្តាច់ការនេះប្រហែលជាអាចធ្វើទៅបាន, និងការតស៊ូ

ដ៏ជោគជ័យប្រឆាំងនឹងរបបផ្តាច់ការ អាចសំរេចបានដោយពុំចាំបាច់សំលាប់គ្នាដោយរង្គាលទៅវិញទៅមក, ហើយថា គេអាចរំលំរបបផ្តាច់ការ ហើយរារាំងមិនអោយរបបផ្តាច់ការថ្មីមួយទៀត លេចចេញពីគំនរផេះទាំងនោះបាន ។

ខ្ញុំបានល្បងធ្វើវិភាគយ៉ាងហ្មត់ចត់ អំពីវិធានការដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបំផុត ដើម្បីរុះរើរបបផ្តាច់ការ អោយបានជោគជ័យ ដោយពុំចាំបាច់បង្កអោយមានការខូចខាតខ្លាំង តាមរយៈការធ្វើអោយមានការបាត់បង់ជីវិតនិងការឈឺចាប់ ។ ក្នុងការធ្វើបែបនេះ ខ្ញុំបានពឹងផ្អែកទៅលើការសិក្សារាប់ឆ្នាំរបស់ខ្ញុំ អំពីរបបផ្តាច់ការនានា ចលនាប្រឆាំង បដិវត្តន៍ គំនិតនយោបាយ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋ និងជាពិសេស អំពីការប្រយុទ្ធតស៊ូអហិង្សាដ៏ជាក់ស្តែង ។

សៀវភៅនេះ គឺជាលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា ស្នាដៃនេះពុំទាន់បានល្អសុក្រិត ឥតខ្ចោះនោះឡើយ ។ ប៉ុន្តែលទ្ធផលនេះ ប្រហែលជាអាចផ្តល់នូវការណែនាំខ្លះៗ ដើម្បីជាជំនួយដល់ការគិតនិងការរៀបចំផែនការ ក្នុងការបង្កើតអោយចេញជាចលនារំដោះមួយ ដែលមានថាមពលនិងប្រសិទ្ធភាពខ្លាំងក្លា ។

ជាការចាំបាច់ និងយោងទៅតាមការជ្រើសរើសដ៏ហ្មត់ចត់ ខ្លឹមសារនៃការសិក្សាវិភាគក្នុងសៀវភៅនេះ នឹងផ្តោតទៅលើបញ្ហាជាទូទៅ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីរំលំរបបផ្តាច់ការ ហើយនិងបញ្ចៀសកុំអោយរបបផ្តាច់ការថ្មីមួយទៀតមកជំនួសបាន ។ ខ្ញុំពុំមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ធ្វើការវិភាគ និងធ្វើសំណើអោយបានពិស្តារ សំរាប់ប្រទេសណាមួយជាក់ស្តែងនោះឡើយ ។ ប៉ុន្តែសេចក្តីសង្ឃឹមរបស់ខ្ញុំនោះគឺ ការវិភាគសិក្សាជាទូទៅបែបនេះ ប្រហែលជាអាចមានប្រយោជន៍ដល់មនុស្សក្នុងប្រទេសជាច្រើន ដែលកំពុងតែប្រឈមមុខតទល់នឹងរបបផ្តាច់ការជាក់ស្តែង ។ អ្នកទាំងនោះត្រូវពិនិត្យថ្លឹងថ្លែងខ្លឹមសារ នៃការវិភាគក្នុងសៀវភៅនេះ សំរាប់ករណីពិសេសរបស់គេ ហើយសំរេចថា តើគេអាចលើកយក ឬក៏កែច្នៃសំណើសំខាន់ៗណាមួយក្នុងសៀវភៅនេះដល់កំរិតណាដែរ សំរាប់ការតស៊ូរំដោះរបស់គេ ។

ខ្ញុំមានការជាប់ជំពាក់គុណជាច្រើនក្នុងការសរសេរសៀវភៅនេះ ។ លោកប្រ៊ូស ចែងឃីន (Bruce Jenkins) អ្នកជំនួយការខ្ញុំបានជួយខ្ញុំជាច្រើន លើសពី

ការស្មាន ក្នុងការរកឃើញកំហុសនានា ក្នុងសៀវភៅនេះ និងការអោយយោបល់ ក្នុងការពន្យល់គំនិតពិបាកៗអោយងាយស្រួលយល់ ជាពិសេស គំនិតដែលពាក់ព័ន្ធ នឹងយុទ្ធសាស្ត្រ ។

ខ្ញុំក៏សូមអរគុណផងដែរ ចំពោះលោក ស្ទេហ្វិន កូឌី (Stephen Coady) ដែលបានជួយកែសំរួលពាក្យពេចន៍ និងអក្ខរាវិរុទ្ធ ។ បណ្ឌិត គ្រីស្តូហ្វ័រ គ្រូល័រ (Christopher Kruegler) និងលោក រ៉ូបឺត ហេលវី (Robert Helvey) បានផ្តល់នូវការរិះគន់និងយោបល់សំខាន់ៗជាច្រើន ។ លោកស្រីបណ្ឌិត ហេសិល ម៉ាហ្វឺសុន (Hazel McFerson) និងលោកស្រីបណ្ឌិតប៉ាទ្រីស៊ីយ៉ា ផាកមិន(Patricia Parkman) បានផ្តល់អោយខ្ញុំ នូវព័ត៏មានអំពីការតស៊ូក្នុងទ្វីបអាហ្វ្រិក និងអាមេរិកខាងត្បូង ។ ថ្វីបើការសិក្សារបស់ខ្ញុំនេះបានទទួលផលប្រយោជន៏ជាច្រើនពីការគាំទ្រដ៏ប្រសើរទាំងនេះក្តី ការវិភាគ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានទាំងឡាយក្នុងសៀវភៅនេះ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្ញុំទាំងស្រុង ។

នៅក្នុងការវិភាគរបស់ខ្ញុំនេះ ពុំមានចំណុចណាមួយ ដែលខ្ញុំសន្មតថា ការតទល់ប្រឆាំងមេផ្តាច់ការទាំងឡាយជាការងាយស្រួល និងគ្មានការខូចខាតនោះឡើយ ។ ការតស៊ូគ្រប់ប្រភេទតែងតែមានបញ្ហាស្មុគស្មាញ និងខូចខាតខ្លះជានិច្ច ។ ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងពួកផ្តាច់ការ នឹងនាំមកនូវការខូចខាតពុំខាន ។ ប៉ុន្តែសេចក្តីសង្ឃឹមរបស់ខ្ញុំនោះគឺ ការវិភាគក្នុងសៀវភៅនេះ នឹងជំរុញអោយអ្នកដឹកនាំការប្រឆាំងទាំងឡាយគិតគូរអំពីយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលអាចជួយអោយកំលាំងរបស់គេកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពជាមួយគ្នានឹងការបន្ថយការខូចខាត ។

គេមិនគួរបកស្រាយការវិភាគក្នុងសៀវភៅនេះថា នៅពេលដែលរបបផ្តាច់ការមួយបានដួលរលំ បញ្ហាឯទៀតនឹងត្រូវចប់ដែរនោះទេ ។ ការរលំដួលនៃរបបមួយមិនមែននាំមកនូវរបបថ្មីមួយដ៏ល្អនោះឡើយ ។ ការនេះគ្រាន់តែបើកផ្លូវទៅរកកិច្ចការដ៏លំបាក និងការខ្នះខ្នែងដ៏យូរអង្វែងទៀត ដើម្បីស្ថាបនាអោយមានទំនាក់ទំនងសង្គមកិច្ច សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ ដ៏ត្រឹមត្រូវ ហើយនិងបំបាត់ចោលនូវភាពអយុត្តិធម៌ និងការជិះជាន់ឯទៀត ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ការវិភាគដ៏ខ្លីក្នុងសៀវភៅនេះ អំពីរបៀបកំចាត់

របបផ្តាច់ការ នឹងអាចមានផលប្រយោជន៍ ក្នុងករណីទាំងឡាយណា ដែលមនុស្ស រស់នៅក្រោមការជិះជាន់ ហើយដែលអ្នកទាំងនោះមានបំណងចង់បានសេរីភាព ។

ជីន សាប

ថ្ងៃទី៦ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៣
វិទ្យាស្ថានអាល់បឺតអាំងស្តាញ
អគារលេខ ៤២៧ ផ្លូវញូវប៉ូរី ក្រុងបូស្តុន រដ្ឋម៉ាសាជូសិត ០២១១៥-១៨០១